

Szanowni Goście,

Szanowni Delegaci,

Szanowni Państwo,

W imieniu prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej (RNPA), przedstawiam Państwu sprawozdanie z działalności Rady i jej prezydium za okres od 11 października 2020 roku do 11 czerwca 2021 roku.

Od ostatniego 52. Zjazdu Delegatów minęło zaledwie osiem miesięcy. Ciągłe działamy wszyscy ograniczeni restrykcjami pandemicznymi, które pojawiają się niespodziewanie co do czasu i miejsca i trzeba się do nich dostosowywać. Z tego powodu planowanie imprez i spotkań jest bardzo trudne, bo nie ma pewności, że będzie je można w pełni zrealizować.

I. Obowiązki statutowe w okresie sprawozdawczym

1. Integracja Polonii australijskiej i wspieranie działań organizacji członkowskich:

- a. Przekazywanie informacji organizacjom członkowskim nadsyłanych do sekretariatu RNPA, a dotyczących kongresów i zjazdów, edukacji, oświaty, kultury, etc.
- b. Nawiązanie kontaktu z Polonią na Terytorium Północnym i bardzo wstępne rozmowy nt. współpracy z RNPA.
- c. Włączanie osób spoza prezydium w jego prace i projekty.
- d. Współpraca z innymi organizacjami i osobami ze zorganizowanej Polonii przy różnych przedsięwzięciach.
- e. Wspieranie działań w zakresie edukacji polonijnej (konferencje, kontakty z Polską).
- f. Wspieranie organizacji Festiwalu PolArt Sydney 2022.
- g. Współpraca z mediami polonijnymi.
- h. Promocja cyklicznych Festiwali stanowych stanowiących elementy nieustannego wysiłku w budowanie i umacnianie pozytywnego wizerunku Polski w Australii, którymi dzielimy się z wielokulturowym społeczeństwem w Australii (np. aktywne włączenie się do programu wirtualnego Festiwalu na Federation Square (listopad 2020)).

2. Pielęgnowanie i uroczyste obchodzenie rocznic historycznych jak Święto Niepodległości 11 listopada i Konstytucji 3 Maja.

3. Współpraca z instytucjami rządowymi i pozarządowymi w Polsce.

- a. Owocna, stała współpraca z Konsulatem Generalnym RP w Sydney oraz Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Canberze. Uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez przedstawicieli MSZ w Australii.
- b. Współpraca ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” (SWP).
- c. Kontakty robocze z komisją senacką ds. Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, głównie poprzez Radę Polonii Świata.

- d. Kontakty i spotkania z przedstawicielami Biura Pełnomocnika Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą.

4. Współpraca z organizacjami polonijnymi na świecie i w Polsce

- a. Najnowszym planowanym projektem prezydium RPS jest stworzenie wirtualnego Muzeum II Korpusu. Odbyło się wstępne spotkanie z prezesem i wiceprezesem Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej (dr Z. Derwińskim i L. Artymiuk), którym zaproponowano udział w tym projekcie, jeśli RPŚ uzyska fundusze na ten cel.
- b. M. Kwiatkowska, będąc członkiem prezydium RPS brała udział w spotkaniach organizowanych przez komisję senacką ds. Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą. Jest również odpowiedzialna za informacje umieszczane na witrynie RPŚ: link <http://www.rada-polonii-swiata.org/>.
- c. Również z ramienia RPŚ M. Kwiatkowska była odpowiedzialna za wystąpienie australijskiej grupy w konferencji „Polki na Emigracji i za Granicą” na temat „Kobiety i Kultura na przykładzie Festiwalu PolArt”. Spotkanie odbyło się w trybie hybrydowym w sali posiedzeń Senatu RP w dniu 26 maja br. Link do bezpośredniej transmisji był dostępny dla wszystkich na witrynie Senatu. Prezentacje przygotowały i przedstawiały: M. Kwiatkowska, A. Tajanovska (prezes PolArt Inc), B. Czech (wiceprezes PolArt Inc) oraz A. Satała (prezes PolArt Sydney 2022). Renata Brak (Polart Sydney 2022) wydatnie pomogła w przygotowaniu prezentacji i krótkiego filmu.
- d. M. Kwiatkowska jest członkiem honorowym Komitetu Konkursu „Być Polakiem”, organizowanym przez Fundację „Świat na Tak”, przeznaczonego dla dzieci i młodzieży pochodzenia polskiego, mieszkających poza granicami Polski. Mimo pandemii konkurs odbywa się każdego roku z Galą finałową na Zamku Królewskim w Warszawie.
- e. Członek prezydium, przewodnicząca KOPA, Elżbieta Cesarska jest członkiem Rady Oświaty Polonijnej, przy ministrze Edukacji i Szkolnictwa Wyższego powołanej w marcu br.

5. Stałe podnoszenie prestiżu Polonii na scenie politycznej i etnicznej w Australii.

- a. Australijscy parlamentarzyści są stałymi gośćmi podczas imprez organizowanych przez Polonię w różnych stanach.
- b. Jeden z nich, Australijczyk polskiego pochodzenia, jest aktywnym członkiem zarządu Klubu Polskiego w Ashfield.

II. Inicjatywy prezydium RNPA

1. Spotkania Liderów i powołanie Grup Roboczych

Z inicjatywy prezydium RNPA zostały zainicjowane spotkania liderów organizacji członkowskich RNPA. Przygotowaniem tych spotkań i prowadzeniem ich zajmuje się wiceprezes RNPA Marian Radny.

Powołane Grupy Robocze (poniżej) odbyły już po kilka spotkań:

- a. **Promocja Dziedzictwa Kulturalnego Polonii Australijskiej związanej z Górą Kościuszki.** Pracami grupy kieruje dr Andrzej Kozek z Sydney.
- b. **Majątek Polonii Australijskiej i Sukcesja** (*Polonia Assets and Succession*). Pracami grupy kieruje dr Zdzisław Derwiński z Melbourne. Grupa przygotowała ankietę ds. majątku polonijnego i sukcesji i wysłała do wszystkich organizacji polonijnych i właścicieli nieruchomości polonijnych z prośbą o jej wypełnienie do dnia 30 czerwca br.
- c. Odbyło się również jedno spotkanie nt. **Reprezentacji organizacji członkowskich RNPA w strukturach Rady.** Więcej na temat prac Grup Roboczych znajduje się w sprawozdaniu wiceprezesa RNPA Mariana Radnego.

Akces do Grup Roboczych jest otwarty i nie jest ograniczony wyłącznie dla liderów polonijnych, biorących udział w dotychczasowych spotkaniach.

2. Spotkanie z min. Janem Dziedziczakiem

Z inicjatywy Prezydium w dniu 29 stycznia br. odbyło się dwugodzinne spotkanie, w formie wideokonferencji, członków prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej (RNPA) z Ministrem Janem Dziedziczakiem, pełnomocnikiem Rządu RP do spraw Polonii i Polaków za granicą, oraz Dyrektorem Departamentu Janem Badowskim. Sprawozdanie z tego spotkania było wysłane do organizacji członkowskich Rady ([link https://www.polishcouncil.org.au/index.php/2-uncategorised/137-spotkanie-prezydium-rnpa-z-pelnomocnikiem-rzadu-ds-polonii-i-polakow-za-granica-ministrem-janem-dziedziczakiem-29-01-2021](https://www.polishcouncil.org.au/index.php/2-uncategorised/137-spotkanie-prezydium-rnpa-z-pelnomocnikiem-rzadu-ds-polonii-i-polakow-za-granica-ministrem-janem-dziedziczakiem-29-01-2021))

Na prośbę Ministra Prezydium wysłało wykaz ważnych wydarzeń polonijnych w Australii w bieżącym roku i dane dotyczące majątku polonijnego w Australii, które kilka lat temu takie dane gromadził Konsulat RP w Sydney we współpracy z Prezydium RNPA. Postanowiono, że te spotkania będą kontynuowane. Zgodnie ze złożonymi podczas spotkania deklaracjami, Prezydium wysłało w marcu br. list zapraszający Pana Ministra i jego współpracowników na kolejne spotkanie z RNPA z proponowanym tematem spotkania nt. Obrona i zachowanie dobrego imienia Polski i Polaków. Propozycja pozostaje na razie bez odpowiedzi.

3. Bieg Niepodległości 2020

Już po raz trzeci RNPA wspólnie z Klubem Sportowym Polonia w Plumpton zorganizowali Bieg Niepodległości na dystansie 1918 m na terenie Klubu Sportowego w Plumpton. Medale i dyplomy były sponsorowane przez KPRM wraz ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Gośćmi honorowymi byli ambasador RP w Australii Michał Kołodziejcki i konsul generalna dr Monika Kończyk.

4. Uroczystości 70-lecia RNPA

W styczniu 2020 roku minęło 70 lat od powstania struktur zorganizowanej Polonii w Australii pod nazwą Rady Naczelnej Organizacji Polskich w Australii. Od 1950 roku Rada Naczelna Polonii Australijskiej (RNPA) nieustannie działa na obszarze wielokulturowej Australii i pozostaje jedną z najstarszych i największych organizacji etnicznych na Antypodach.

Uroczystości jubileuszowe (przeniesione z ubiegłego roku z powodu pandemii COVID-19) i zaplanowane w dniach 18 - 20 czerwca 2021 roku w Adelajdzie obejmują:

- **Koncert Galowy** w wykonaniu wybitnego pianisty o polskich korzeniach, bohatera znanego filmu „Shine” (Blask), Davida Helfgotta (Brighton Performing Arts Centre, Adelajda, piątek, 18 czerwca).
- **Wieczór Wspomnień** połączony z otwarciem wystawy pn. „**Kalendarium historyczne Rady Naczelnej Polonii Australijskiej**” oraz premierą krótkiego filmu o historii Rady, w którym głos zabierają wszyscy żyjący prezesi RNPA oraz długoletni opiekun duszpasterski i członek Rady ks. Wiesław Słowik i obecny duszpasterz ks. Tadeusz Przybylak (Centralny Dom Polski w Adelajdzie).

Wszyscy członkowie prezydium pracowali bardzo intensywnie przy realizacji powyższych wydarzeń. Również aktywnie włączyło się wiele osób ze zorganizowanej Polonii w Australii. Ogromną pomoc okazało nam Muzeum i Archiwum Polonii Australijskiej (prezes Z. Derwiński, wiceprezes L. Artymiuk oraz W. Wnuk), którzy kopiowali i przysyłali materiały historyczne. „Bumerang Polski” udostępnił swój materiał do wystawy i filmu. Z kolei przy organizacji wydarzeń w Adelajdzie (Koncert, Zjazd i Wieczór Wspomnień) była ścisła współpraca z Federacją Polskich Organizacji w Australii Płd., Konsulatem Generalnym w Sydney, Konsulatem Honorowym w Adelajdzie, zespołem „Tatry” oraz Towarzystwem Kultury Polskiej w Wiktorii (G. Machnacki). Z ramienia prezydium realizację filmu koordynowała Ania Niedziadek, a projekt i montaż był powierzony p. Barbarze Ostrowskiej z Gdyni. Kalendarium historyczne RNPA oparte jest na projekcie i realizacji Mariana Radnego, a logistykę Koncertu Galowego koordynowała Małgorzata Kwiatkowska. Za pomoc, pomysły i prace wszystkim serdecznie dziękuję.

III. Inne działania i wydarzenia z udziałem członków Prezydium

1. Prezydium wydało oświadczenie w sprawie Białorusi (grudzień 2020) wyrażające solidarność z narodem białoruskim, który na oczach całego świata, ciągle samotnie, przeciwstawia się arogancji władzy, walczy o swoją godność i należną mu prawdę.
2. W marcu 2021 prezydium RNPA zaapelowało o solidarność ze wszystkimi politycznymi więźniami na Białorusi – walczącymi o swoją wolność Białorusinami jak i Polakami na Białorusi, którzy swoim uwięzieniem i historią swoich przodków dają tej walce nadzieję na zwycięski jej koniec.
3. Sprawa „Polonii” Stowarzyszenia Polaków w QLD
  - a. Delegaci na 52. Zjazd Rady Naczelnej Polonii Australijskiej (RNPA) wyrazili głębokie zaniepokojenie i protest przeciwko – ich zdaniem - dyskryminującym, niezgodnym ze Statutem organizacji, działaniom obecnego Zarządu Stowarzyszenia zarówno wobec swoich członków, jak i

- działaniami świadczącym o dyskryminacji polskiego języka, polskich tradycji i kultury.
- b. Delegaci upoważnili prezydium RNPA do kontynuacji podjętych wysiłków mediacyjnych oraz podjęcia innych możliwych form dialogu z Zarządem „Polonia” Stowarzyszenia Polaków w Queensland.
  - c. Delegaci upoważnili również Ambasadora RP w Australii pana Michała Kołodziejskiego oraz Konsula Generalnego RP w Sydney dr Monikę Kończyk do podjęcia niezależnych działań w tej sprawie.
  - d. Prezydium RNPA współpracowało z Konsul Gen. Moniką Kończyk oraz Ambasadorem i Konsulem Honorowym jak również ze społecznością polską w Brisbane.
  - e. Prezydium wystosowało list do premier QLD A. Palszczuk prosząc o interwencje w tej sprawie.
  - f. Na dzień dzisiejszy zarządzanie organizacją jest w rękach nowego zarządu wybranego w drodze demokratycznej zmiany podczas walnego zebrania w 2021 roku.
4. Współpraca z Konsulatem Generalnym w Sydney przy projekcie „Wirtualna biblioteka literatury polskiej ”Legimi”.
  5. Udział w Forum Polonijnych Przedstawicieli Kultury i Ruchu Artystycznego zorganizowanym na platformie zoom przez SWP (18-19 grudnia 2020) pod hasłem „Wspólnota wartości”. M. Kwiatkowska wystąpiła z prelekcją nt. festiwali polonijnych w Australii i innych stanowych wydarzeń promujących polską kulturę i tradycje oraz artystach polonijnych w dziedzinie muzyki. Transmisja z Forum była dostępna na całym świecie.
  6. Prezydium udzieliło pomocy w sprawdzeniu polskich nazw na mapie świata znajdujących się w Australii w książce przygotowywanej przez podróżnika Jarosława Fischbacha (M. Kwiatkowska pracowała wspólnie z Z.Derwińskim i E.Skurjat-Kozek).
  7. Udział w konferencji zorganizowanej przez KOPA z nauczycielami szkół polonijnych w Australii (na platformie Zoom, 4 lutego br. E. Cesarska, M. Kwiatkowska).
  8. Uczestnictwo w uroczystościach 150-lecia przybycia pierwszego księdza polskiego do Australii do Polish Hill River i Seven Hill (ks. T.Przybylak, M. Kwiatkowska i T. Dudziński).
  9. Udział w 62. edycji Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, organizowanej przez Uniwersytet Warszawski dla uczniów szkół średnich pod patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy (marzec 2021). Tegorocznym tematem była „Polonia i Emigracja Polska XX wieku” – do dyskusji prowadzonej przez prof. K. Wojtaszczyka zaproszono troje gości: D. Bonisławskiego, prezesa SWP, T. A. Piłata, prezesa Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych oraz M. Kwiatkowską, RNPA).
  10. Nagranie życzeń dla Polonii i Polaków za Granicą na witrynie SWP z okazji Dnia Polonii (2 Maja).
  11. Udział prezes M. Kwiatkowskiej w spotkaniu poświęconym sp. Marianowi Pawlikowi zmarłemu prezesowi Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii (22.05.2021).

IV. Plany na przyszłość

1. Kontynuacja zadań statutowych oraz znalezienie rozwiązań problemów znanych; do tej grupy należą:

- a. Kontynuacja integracji i wspieranie środowiska polonijnego w Australii na rzecz skoordynowanej współpracy i działań organizacji członkowskich (pomimo różnic wynikających z ich struktur organizacyjnych i misji statutowych) z zachowaniem, i poszanowaniem ich niezależności organizacyjnej i misji statutowych).
- b. Ciągła poprawa jakości współpracy między organizacjami członkowskimi – kontynuacja spotkań liderów, na których dyskutowane są sprawy nurtujące Polonię australijską i poszukiwane są rozwiązania różnych problemów.
- c. Przygotowanie następnego pokolenia Polaków do przejęcia pałeczki. Znalezienie dla nich ciekawych prac, aby zachęcić ich do kontynuowania tego, co robią obecni działacze, często już w podeszłym wieku.
- d. Utrwalenie dorobku Polonii australijskiej.
- e. Zabezpieczenie majątku polonijnego, zachowanie pamięci i spuścizny po polskich żołnierzach, zachowanie dorobku polskich artystów, polskich czasopism i pamięci o innych wybitnych osiągnięciach Polaków w Australii.
- f. Kontynuacja obrony i promocji dobrego imienia Polski, Polaków i Polonii. W tej priorytetowej dziedzinie wszystkie organizacje członkowskie Rady pełnią istotną rolę. Zachęcam wszystkich do uważnej obserwacji wydarzeń, relacji w mediach i bliskiej współpracy z prezydium, aby sygnalizować sytuacje, w których Rada powinna oficjalnie reagować, a także szeroko promować wydarzenia polonijne i osiągnięcia członków Rady – wśród szerokiej społeczności australijskiej i w sferze rządowej.
- g. Dbanie o zachowanie nazwy Góry Kościuszki.
- h. Współpraca z Polską (instytucjami rządowymi i pozarządowymi) oraz z przedstawicielami MSZ w Australii w zakresie edukacji polonijnej, promocji tradycji i kultury polskiej w Australii, oraz uznania i promocji dorobku Polonii australijskiej w Polsce.
- i. Współpraca z organizacjami polonijnymi na świecie i udział w spotkaniach w Polsce po ustaniu pandemii. Obecnie spotkania odbywają się na Zoomie.
- j. Podnoszenie prestiżu Polonii australijskiej na scenie politycznej i etnicznej w Australii - budowanie dobrych relacji z rządami wszystkich szczebli w Australii.

2. Proponowane nowe inicjatywy na następną kadencję:

- a. Nawiązanie współpracy RNPA z Polonią z Terytorium Północnego w celu włączenia ich do struktur Rady Naczelnej Polonii Australijskiej..
- b. Umieszczenie hasła oraz informacji o RNPA w Wikipedii. Przyczyni się to do szerokiego popularyzowania znamienitego dorobku Rady w ciągu 70 lat jej istnienia, uznania wspólnych i różnorodnych osiągnięć organizacji członkowskich i wielu wybitnych działaczy.
- c. Przygotowanie biografii zasłużonych Polaków zamieszkałych w Australii i przesłanie jej do *Australian Dictionary of Biography*.
- d. Opisanie 70-letniej historii RNPA. Wstępem do tego jest wystawa planszowa przygotowana z okazji 70-lecia RNPA, która będzie oficjalnie otwarta podczas 53. Zjazdu Delegatów RNPA w Adelajdzie.

- e. Wznowienie opracowania programu RNPA – sprecyzowanie działań i celów jakie RNPA chce osiągnąć w perspektywie kilkuletniej, za 2-5-10 lat.
- f. Przekonanie władz polskich, aby pomyślały o utworzeniu w Melbourne Instytutu Polskiego lub Instytutu im. A. Mickiewicza. Melbourne ma najliczniejszą Polonię, jest bardzo ważnym ośrodkiem biznesowym i kulturalnym, a nie ma tam liczącego się przedstawicielstwa Polski, ani dyplomatycznego, ani gospodarczego, ani kulturalnego.
- g. Zachęcanie młodych osób z maturą uzyskaną w Australii do studiowania w Polsce. Wiemy, że są możliwości, ale nie ma konkretnego dostępnego pakietu informacji z Polski – gdzie, jakie przedmioty, jakie warunki finansowe, itd. Jedyną metodą jest kontakt z indywidualnymi uczelniami.

IV. PODZIĘKOWANIA

Na zakończenie, chciałabym w imieniu prezydium Rady Naczelnej Polonii Australijskiej podziękować Panu ambasadorowi Michałowi Kołodziejskiemu oraz Pani konsul generalnej RP dr Monice Kończyk za życzliwe kontakty, wzajemną współpracę oraz aktywne wspieranie naszej działalności.

Dziękuję wszystkim organizacjom członkowskim Rady, ich prezesom i członkom za współpracę w ostatnim roku, jak również przewodniczącym i członkom Komisji Rewizyjnej i Arbitrażowej, i członkom Kapituły Medalii RNPA. Dziękuję Bogumile Filip, fotografowi RNPA oraz Andrzejowi Strzemińczyk-Gołkowskiemu, administratorowi witryny RNPA.

Pragnę podziękować całemu prezydium Rady: wiceprezesowi Marianowi Radnemu, oraz członkom prezydium Rady - Markowi Bartzakowi, Elżbiecie Cesarskiej, Edwardowi Dudzińskiemu, Henrykowi Kurylewskiemu Joannie Merwart, Ani Niedźwiadek oraz Icie Szymanskiej - za ich pracę, aktywność i godne reprezentowanie Rady Naczelnej Polonii Australijskiej. Dziękuję ks. Tadeuszowi Przybylakowi, koordynatorowi Polskiej Misji Katolickiej w Australii i Nowej Zelandii za aktywne uczestniczenie w pracach prezydium. Pracujemy jako jeden zespół, decyzje podejmujemy wspólnie i wzajemnie się wspieramy.

Szczególnie i oddzielnie dziękuję trzem osobom kończącym pracę w prezydium - Leszkowi Wikarjuszowi, byłemu prezesowi i długoletniemu członkowi prezydium, Basi Andrusiewicz (sekretarz) oraz Iwonie Rafalskiej (skarbnik). Każde z nich włożyło dużo zaangażowania, solidnych umiejętności i doświadczenia w prace Prezydium. Zawsze mogliśmy na nich liczyć. Każdy z nich zobowiązał się, że nie rozstaje się z nami, lecz będzie dalej współpracował z Radą w roli konsultanta oraz doradcy.

Dziękuję wszystkim polskim księżom (Chrystusowcom, Jezuitom i Franciszkanom), którzy od kilkadziesiąt lat służą posługą duszpasterską w Australii. Dziękuję też mediom polonijnym.

Bardzo dziękuję za uwagę.

Małgorzata Kwiatkowska,

Prezes RNPA